

فصل تو با کدام گل تعریف می‌شود؟

وقتی قصه بهمن را برای او گفتم، چشمانش
حال پرسش به خود گرفت. پس از لختی
سکوت گفت: من نمی‌دانم حکومت سلطنتی
چیست و چه فرقی با دیگر حکومت‌ها دارد. من
نمی‌دانم که شاه کیست و با ملت ایران چه کردا!
من از کارهایی که گارد شاهنشاهی در سرکوب
مردم انجام داد، خبری ندارم. من صدای ناله
مجروحینی را که از صحنه درگیری‌ها بیرون
می‌پرده‌نم، نشنیده‌ام و من خون سرخ کشته‌شدگان
را بر سنگفرش خیابان‌ها ندیده‌ام. من زد شلاقی
را که بر کتف پای یک زندانی نمی‌خورد، حس
نکردام و نمی‌دانم که سال‌ها در کج زندان
بودن چه معناهی دارد. اگر هزاران بار برای من
قصه بهمن را بگویی، باز هم احساس خواهم کرد
که هیچ چیز نمی‌دانم. مگر تو خود نگفته جایگاه
حافظه ما در گوشت و پوست و استخوان ماست؟
پس من چگونه دردی را که تو از آن سخن
می‌گویی خس کنم؟

لحظه‌ای سکوت بین ما حاکم شد. آن گاه با
صدایی لرزان گفت: آیا می‌توانی قصه‌ای را برای
من تعریف کنی که من قهرمانان آن را بشناسم؟
چشمانم را بستم و هیچ نگفتم.

او گفت: من هر فصلی را با گل‌هایش
می‌شناسم. بهار را با یاس و بنفسه و شفایق
می‌شناسم، تابستان را با رز و محمدی به یاد
دارم، پاییز را با دادوی به خاطر دارم، به من بگو
در زمستان کدامیں گل از زمین می‌روید؟ به من
بگو در فصل انجام عطر چه گلی پرندگان را
سرمیست می‌کند؟ به من بگو آیا اساساً انبوه برف
و بخ به گلی مجال روییدن می‌دهد؟
من فرزند خردام، آین من روییدن و شکفتمن
است، به من بگو فصل تو با کدام گل تعریف
می‌شود؟

وقتی او سکوت کرد، احساس کردم درد غریبی
به جانم چنگ می‌زند. خواستم از شخم زدن
زمین برای او بگویم، خواستم بگویم که زیر و رو
کردن خاک مقمه روییدن و شکفتمن است،
خواستم بگویم... ولی دیدم نه! او فصل‌ها را جز
با گل‌ها نمی‌شناسد.

چشم در چشم او دوختم، دستش را در دست
گرفتم و برای او آهسته قصه گل بخ را زمزمه
کردم... مگر نه این که عطر گل بخ کم از عطر
گل یاس نیست؟

